

(א) חולין פב: קטו: קדושין לט.
 זרמות כב, (ג) [פסחים ל:
 וי"א, (ג) ז"ק מ"ד (ד) ז"ק,
 (ה) ז"ק (ו) כותב כלאים
 מנחם שארן (ז) כותב כלאים
 להחמיר עליו אפילו מין אחד
 ז"ק, (ח) ז"ק מ"ו, (ט) כ"ס
 וז"ל חלל, (י) וז"ל
 שפליגי ז"ק, (י"א) ז"ק, (י"ב) שפלי
 במי ז"ק, (י"ג) נ"א מרבה וז"ל
 לוף העליון וז"ל כ"י ז"ק,
 (י"ד) ז"ק מ"ו, (י"ה) וע"י
 חוס' ר"ה ע"י ד"ה ט"א ומה
 שתינוק שס',

תורה אור השלם

1. וְכָל מַעֲשֵׂר בְּקָר וצֶאֱנָן
כָּל אֲשֶׁר יַעֲבֹר תַּחַת הַשֶּׁבֶט
הָעֲשִׂירִי יִהְיֶה קֹדֶשׁ לַיהוָה
וַיִּקְרָא כֹּז לֵב

מוסף רש"י

עַד שִׁיּוּר חֲטָה וְשׁוּעָה
וְיָדָן, שְׁלֹמֹן, בְּמִסְפַּלַּת
יִרְדּוּ. הָיוּ כִּלְאֵי זְרָעִים
וְכֹלְאֵי הַכֶּרֶס כְּחֹמֶה (בְּרִבּוֹ)
(כ.ב.) שְׁלֹמֹן יָחִיד, כְּדֹמָם
בְּחֹמֶה אֵינִי זֶנֶן (חֻלִּין 39:)
לְהוֹרֵעַ כְּלָאִים לְקֹרֵא אֶפְרַיִם
לְאֹמְרֵיהֶם מִדְּרַ' אֵלֶּיךָ (שם עקרי)
וְשׁוּעָה דְרַ' אֵלֶּיךָ לֹא יִשְׁנֹא
מִתְחִילָה נִפְקָא לֵיה דְּעֵצִין ג' ^א
מִיַּיִת וְשׁוּעִים וְהִלְכִין שְׁלִישִׁי,
וּמִסְפַּלַּת דְּנִפְקָא לֵיה מִלָּא
חֹמֶר כְּרִיךְ כְּלָאִים, שְׁמַע
שׁוּרֵיתָה כְּרִסָּה עֲלֵמָה מְהִירָה
כְּלָאִים (קְדוּשִׁין ט.ס.).

רבינו גרשום

[illegible]

ששבתן תירוש ויילר. דאָן מעשרין
מזה על זה **ו** דהכי כתיב חלב לכל אחד :
תירוש ודגן. דלא כתיב בתרייהו
אלא חד חלב מנלן דלא יתרום מדגן
על תירוש ומתירוש על דגן: דגן
ודגן. חטין על שעורין וסעורין על
חטין: גפנים וחיתים אינן כלאים
דז' עס זה. דגן ודגן כלאי זרעים
ומזרובן. דגן ותירוש כלאי כרם
ומדאורייתא: ונר' יאשיה דאמר.
דגן ותירוש אינן כלאים ודגן ודגן
אינן כלאים עד שזרע שלשתן צבת
אחת במפולת יד: **היי מימי** ג' לה.
בכ"ו: אפילו ע"י דבר אחר. שאם
רע מין שלישי או חטין או שעורים
אינן כלאים עד שיהא ב' **ו** מינין דגן
אין כרם: **תירוש** ודגן. שאן ב' מינין
ללאם ע"י מין שלישי או דגן ודגן
שהן כלאים על ידי כרם אינו דין
בד': **ושני מינין בעלמא.** שאינו דגן
גנון פולין ועדשים מנלן דלא
תעשרו מזה על זה: **היי.** כל שאר
אינו חייב במעשר אלא דגן תירו
ומדאורייתא תקון שלא יתעשרו

יִתְעַשְׂרוּ מִזֶּה עַל זֶה: הֵי. כֹּל שָׂרָר מִיַּיִן דְּרַבָּנָן וְדַמְדֹאֲרִייתָא
 חֲזִינוּ חֲזִיב בְּמַעֲשֵׂר אֱלֹא דָגֵן תִּירוּשׁ וַיִּהְיֶה וְכֹל דְּתַקּוּן כְּעֵין
 דְּאֲרִייתָא תַקּוּן שְׁלֵא יִתְעַשְׂרוּ מִמֵּין עַל שְׂאִינֵי מִינוּ:
 יִתְעַשְׂרוּ

אשכחן תירוש ויצהר תירוש ודגן ודגן ודגן
מנין ק"ו ומה תירוש ויצהר שאינן כלאים
זה בזה אין מתעשרין מזה על זה תירוש ודגן
דגן ודגן שהם כלאים זה בזה אינו דין שלא
יתעשרו מזה על זה ולרבי⁶ יאשיה דאמר "עד
שיזרע חטה ושעורה וחרצן במפולת יד היכי
מיייתי לה מיייתי לה הכי ומה תירוש ויצהר
שאינן כלאים זה בזה אפי' על ידי דבר אחר
אין מתעשרין מזה על זה תירוש ודגן
ודגן שהן כלאים זה בזה על ידי דבר אחר
אינו דין שלא יתעשרו מזה על זה ושני מינין
בעלמא מנלן הני דרבנן נינהו⁷ וכל דתקינן
רבנן כעין דאורייתא תקינו מה דאורייתא
שני מינין אינן מתעשרין מזה על זה
דרבנן גמי אמר ליה⁸ רבא בר רב
חנן לאבבי אלא מעתה גבי מעשר בהמה
דלא כתיב⁹ וכל מעשר בקר ומעשר צאן
יתעשרו

מינין אצל משום כלאי זרעים יא חייב בתי וכן מונח בסוף פ' אבות ואת בנו (ספד) דמייתי התם כחורע כלאים לוקח ומסקיין מילתא אגב אורחא קמ"ל דליכא תרי גוויי כלאים לפסוקי מדריש יאשיה דאמר עד שזרע חטה ושעורה וחרצן במפולת יד קמ"ל דכי זרע חטה וחרצן יחלה לפרש דקרי תרי גוויי כלאים כלאי זרעים וכלאי כרס כגון חטה וחרצן שעורה וחרצן כולו דא גוונא הוא י"א ועוד ש' ספריש שכחוס בזה דרש פירושו או כמו לא ושעורה וחרצן ולכדי לא מני לאוקמי כלאים בבת יאשיה נמי לקי תרתי וכן מוכח נמי בירושלמי במס' כלאים פרק ח' ב' מינין בכרס דברי ר' יאשיה ר' יונתן אומר י"א מין א' על דעמיה "לעציר עליו אפי' מין אחד על דעמיה דר' יאשיה כמי שדך לא ורש"י שם התירו זו משום שדך לוקח משום כרמך לוקח י"א ואי לא משמע לפרש דבני למה נאמר כרמך בלאו שני שהיה לו לומר בלאו (שמוע) ל"ל כרמך כלל הלכך י"א כולם ודאי מחייבי משום כלאי זרעים דליכא שני מיני ביהדי חרצן בגון חטה ושעורה וחרצן וי"א מחייבי משום כלאי זרעים מינין וכלכלי כרס בעי ג' מינים דמשמע על זרעת יא הכי לא תזרע ביהדי כרמך כלאים דהיינו ב' מיני זרעים ומיהו ר' עד שזרע חטה ושעורה וכוסמין או ב' חטין ושעורה או ב' שעורים אים לא אפשר לו לפרוש יא: וישנ' מינין בע"מא דרבנן. משמע ש יואהר ובפ' כיד מברכין (ברכות ה.) נמי אמר דמעשר אלף דרבנן בטייל דרבנן ובפ"ק דראש השנה (דף טו:) מעשר סתם חרצין דרבנן ול הנהו דרשות דספרי דרבין אפי' קטנית ופירות האילן וירק לענין משום מזהב שם' משילין (פאה לו) דלויש בדת"כ משמטון שבות ואסמכתא (ב) דכנה שכלכלה לוקח כו' היינו מכת מדרות וסוף דלמך בסוף הערל ב' הנודר מן הירק (מדרס נה) דדגן משמע כל מילי דמדיגן אפילו ר"א ור' יהושע ב' העור והרועב (חולין ק:) דדון מינה ומינה דדון מן הדגן כגון מלילות שריסקן וסמטון כדאמר בפ"ק דשבת (דף יט.) והא כו' עד י"א דאמר האוכלה במיתה לאו דוקא אלא י"א חומר דרבנן כעין ים גמורים אי נמי לסימנא בעלמא נקט דבילה (ט) שם נפל במי חטאת ול מקום שיך לאחמורי טפי גזירה משום דגן תירוש ויהייר דאורייתא יא חיוב מעשר צפירות קטנית דרשא גמורה היא דאמר התם עשר יאה קטנית מיני תרומה לומר וכל מעשר הגמורה לברות שום ושחלים וכלכלי ושאר וחרצין גינה שאין נאכלין תלמוד לומר מזרע הארץ י מרבה חרצין שיטה וכלמונה וחרצין י"א גירמה תלמוד לומר מפרי לירקות מדצריהם משמע לירקות מדצריהם אצל קטנית ופירות הפסוק כמו שיש לקטנית ושאר פירות ובספרי נמי בפרשת עשר יירקות למעשרות בשום ושחלים וגריגר איירי כדקמני התם בזהדי ירי ושמה לא ר'ו לסמקין לירקות על שא פסוק לפי שיש ענינים מי במס' חלה פ' שם נגיס א"ר יוחנן רבותינו שגזלה היא מפרישין יניא (אמרה) ר' זעירא ור' יהודה בשם שמואל אמר חלת חולה מת דגן ומירוש ויהייר ר' אבא בשם ר' שמואל לא חשו אלא לתרומה י"א מעשרות לירקות מדצריהם: א"ל מעתה גבי מעשר בהמה למיפק ק"ו מחדש וישן שאין כלאים זה בזה ואין מתעשרין וי"ל לעיל מנאן כו' ומשני אמר קרש העשירי שגא לחלק וליתן עשירי א' ילפינן כבשים ועזים מקל וחומר דישן וחדש כיון דרמי רחמנא כמו ראשיתם בדסמון דגבי דגן שגא ליתן ראשית לכל מין ומין: אחר

ח א מ"ה מהל' כללים
הלכה ב טוש"ע י"ד סימן
רנ"ו סעיף א:

שיטה מקובצת

[illegible]